

MIRANTA ΞΑΦΑ

Η οικονομία δεν σηκώνει παροχές

Συνέντευξη της οικονομικής
συμβούλου του Πρωθυπουργού
στον ΣΠΥΡΟ ΚΟΥΦΑΛΗ

ύφεση. Όσον αφορά το θέμα της κατανομής του βάρους των μέτρων μεταξύ κοινωνικών τάξεων, ασφαλώς η αύξηση των εσόδων μέσω της διεύρυνσης της φορολογικής βάσεως θα ήταν προτιμότερη. Επειδή, όμως, αυτό δεν ήταν άμεσα εφικτό, λόγω των ατελειών του φοροεπισπρακτικού μηχανισμού, αλλά και λόγω της νοοτροπίας των φορολογουμένων, η αύξηση της έμμεσης φορολογίας ήταν ασφαλώς προτιμότερη από τη διεύρυνση των ελλειμμάτων και τη συσσώρευση επί πλέον χρέους. Εξ άλλου, η τιμή της δενζίνης στην Ελλάδα μετά την αύξηση της παραμένει χαμηλότερη από εκείνη της Ιρλανδίας, της Πορτογαλίας και της Ιταλίας, χωρών με μικρότερα ελλείμματα από την Ελλάδα.

• **Και φέτος όμως θα έχουμε υστέρηση εσόδων...**

• Όπως ανακοίνωσε ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας κ. Στέφανος Μάνος τον Ιούνιο, η υστέρηση στα έσοδα οφείλεται κυρίως στη μεγαλύτερη από την αναμενόμενη ύφεση, που είναι παγκόσμιο φαινόμενο, όχι ελληνικό. Θυμίζω ότι η Κοινότητα αναθεώρησε τις προβλέψεις της για τον ρυθμό ανάπτυξης στην Κοινότητα από 1% σε -0,5% τον περασμένο Μάιο.

Ο νέος τρόπος είσπραξης του ενδοκοινοτικού Φόρου Προσπιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) μετά την κατάργηση των συνόρων και η απώλεια εσόδων από την αναμόρφωση της άμεσης φορολογίας ήταν πρόσθετοι παράγοντες της υστέρησης των εσόδων. Φανταστείτε όμως να μην είχαν αυξηθεί τα έσοδα από την αύξηση της έμμεσης φορολογίας του περασμένου Αυγούστου!

• **Όσον αφορά τον πληθωρισμό; Ο στόχος**

όμως για μονοψήφιο πληθωρισμό στο τέλος του χρόνου δεν φαίνεται να επιτυγχάνεται. Έτσι δεν είναι;

• Όχι ακριβώς έτσι... Πράγματι ο στόχος του Δεκεμβρίου του 1993 ήταν να είχαμε μονοψήφιο πληθωρισμό. Εάν δεν επιτύχουμε λοιπόν μονοψήφιο, σας λέω ότι θα επιτύχουμε πληθωρισμό γύρω στο 11%. Κάτι που όπως καταλαβαίνετε είναι πολύ κοντά στον στόχο μας...

• **Παρόλα αυτά, κα Ξαφά, πιστεύω να συμφωνείτε ότι η περαιτέρω δημοσιονομική προσαρμογή είναι η πρώτη προτεραιότητα, προκειμένου να μειωθεί μόνιμα ο πληθωρισμός, να αντιστραφεί η τάση αύξησης του δημοσίου χρέους, αλλά και για να μειωθούν τα επιτόκια...**

• Ασφαλώς συμφωνώ! Οποιαδήποτε χαλάρωση των προσπαθειών δημοσιονομικής προσαρμογής δεν μεταθέτει απλώς το πρόβλημα στο μέλλον, αλλά το εντείνει λόγω της συσσώρευσης δημοσίου χρέους. Όσο δηλαδή καθυστερεί η προσαρμογή, τόσο αυξάνεται η απαιτούμενη προσαρμογή, διότι η συσσώρευση χρέους αυξάνει τα πρωτογενή πλεονάσματα που θα απαιτηθούν ώστε να καλυφθούν οι τόκοι χωρίς προσφυγή σε περαιτέρω δανεισμό. Ιδιαίτερα σε ένα περιβάλλον όπου οι κινήσεις κεφαλαίων έχουν απελευθερωθεί, το ισοζύγιο πληρωμών είναι πολύ ευαίσθητο στις προσδοκίες προς τη συνέχιση της πολιτικής με την απαιτούμενη ένταση και το προσδοκώμενο αποτέλεσμα.

• **Ποιο ρόλο παίζει στις οικονομικές επιλογές που έχετε ο παράγων «δημόσιο χρέος» κα Ξαφά;**

• Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο κυριότερος παράγοντας που περιορίζει τις οικονομικές επιλογές και τις προοπτικές για ανάπτυξη είναι η εκρηκτική συσσώρευση δημοσίου χρέους που συντελέστηκε στη δεκαετία του 1980.

Το χρέος της Κεντρικής Διοίκησης από περίπου 30% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) το 1980 έχει ξεπεράσει το 100% σήμερα. Πρέπει να τονιστεί ότι η αιτία της συνεχιζόμενης αύξησης του χρέους κατά τα τρία τελευταία χρόνια οφείλεται κυρίως στην προσπάθεια εξυγίανσης που καταβάλλει η Κυβέρνηση. Αποφασίστηκε δηλαδή να αναλάβει η Κυβέρνηση τις καταπτώσεις εγγυήσεων δανείων, που είχαν δοθεί στο παρελθόν σε κρατικά ελεγχόμενες επιχειρήσεις και οργανισμούς, ώστε οι τελευταίοι να εξυγιανθούν και να λειτουργήσουν χωρίς το βάρος υποχρεώσεων που δεν μπορούσαν να εξυπηρετήσουν. Η σταδιακή μείωση του χρέους απαιτεί τη δημιουργία σημαντικών πρωτογενών πλεονασμάτων, της τάξης του 7-8% του ΑΕΠ, ώστε να καλύπτεται η πληρωμή των τόκων χωρίς προσφυγή σε περαιτέρω δανεισμό.

• **Πολλοί σας κατηγορούν ότι η περιοριστική νομισματική και συναλλαγματική πολιτική που εφαρμόζεται για τη μείωση του πληθωρισμού, περιορίζει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων. Τι πιστεύετε;**

• Όχι δεν την περιορίζει, αντίθετα την ενισχύει μεσοπρόθεσμα. Την περασμένη δεκαετία, ο ρυθμός διολίσθησης της δραχμής ξεπέρασε τη διαφορά πληθωρισμών μεταξύ της Ελλάδας και των εμπορικών της εταίρων. Αυτό όχι μόνο δεν διασφάλισε την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων, αλλά επί πλέον χαλάρωσε την πίεση πάνω στις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος τους και να εκσυγχρονισθούν.

ΠΙΝ από ενάμιση χρόνο περίπου η κυρία Μιράντα Ξαφά είχε μιλήσει (από άλλες στήλες του «Ο.Τ.» για την πορεία της οικονομίας. Η συνέντευξη εκείνη προκάλεσε «ισχυρές δονήσεις» προς όλες τις πλευρές, αφού η αφοπλιστική ειλικρίνεια με την οποία εκφράζεται η κυρία Ξαφά δεν είναι συνηθισμένο φαινόμενο στη χώρα μας. Ιδιαίτερα για ανθρώπους που βρίσκονται τόσο κοντά στο... κέντρο της εξουσίας.

Ενάμιση χρόνο μετά, η οικονομική σύμβουλος του πρωθυπουργού δέχεται να μιλήσει και πάλι για το πού πάει η οικονομία, βαθμολογεί με «9,5» με άριστα το 10 τις επιδόσεις της κυβέρνησης στην οικονομία τον τελευταίο χρόνο και απαντά με την ειλικρίνεια και τη σαφήνεια που πρέπει να χαρακτηρίζει κάθε τεχνοκράτη στις ερωτήσεις μας.

• **Ενόψει της ομιλίας του πρωθυπουργού στη ΔΕΘ και της φημολογίας που αναπτύσσεται για παροχές, εσείς πιστεύετε ότι η οικονομία αντέχει αυτή τη στιγμή πολιτική παροχών;**

• Όχι, δεν σηκώνει παροχές.

• **Πόσος χρόνος εκτιμάτε ότι χρειάζεται ακόμη, προκειμένου να γίνουν έντονα τα σημάδια της ανάκαμψης;**

• Καταρχήν οι προοπτικές για όλη την ευρωπαϊκή οικονομία είναι καλύτερες του χρόνου από ό,τι φέτος. Εμείς κάνουμε όλη αυτή τη δημοσιονομική μας προσπάθεια μέσα σ' ένα διεθνές περιβάλλον, που δεν θα μπορούσε να είναι χειρότερο απ' ό,τι είναι σήμερα. Παρόλα αυτά πετύχαμε και φέτος αύξηση του εθνικού προϊόντος πάνω από τον μέσο όρο της Κοινότητας. Επίσης, είμαστε η μόνη χώρα της ΕΟΚ που συνεχίζει να μειώνει το δημοσιονομικό της έλλειμμα.

• **Πόση πρόοδος έχει γίνει τον τελευταίο χρόνο στην προσπάθεια σταθεροποίησης της οικονομίας;**

• Έχει γίνει σημαντική πρόοδος στη σταθεροποίηση της οικονομίας και στις διαρθρωτικές αλλαγές τον τελευταίο χρόνο. Πολλά όμως απομένουν να γίνουν για να εμπεδωθούν οι μέχρι τώρα επιτυχίες. Προκειμένου να επιτευχθεί μια μόνιμη αναστροφή της οικονομικής επίδοσης προς το καλύτερο, είναι απόλυτα αναγκαίο τους επόμενους μήνες να παραμένουμε πιστοί στην πορεία που ακολουθούμε.

• **Υπάρχουν όμως ορισμένοι που σας κατηγορούν ότι τα μέτρα που ελήφθησαν τον περασμένο Αύγουστο «θύθησαν την οικονομία στην ύφεση». Τι απαντάτε;**

• Εκείνο το οποίο παραβλέπουν οι επικριτές των μέτρων αύξησης της έμμεσης φορολογίας είναι ότι τα έσοδα που προέκυψαν είναι μόνιμα, ενώ η επίπτωση στον τιμάρθμο υπήρξε προσωρινή. Δεν είναι, επομένως, σωστό να κρίνουμε τα αποτελέσματα των μέτρων βάσει της επιπτώσεως που είχαν κατά τον πρώτο χρόνο της εφαρμογής τους. Ακόμα όμως και αν περιοριστούμε σε αυτόν τον χρονικό ορίζοντα, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα μέτρα του περασμένου Αυγούστου βελτίωσαν την αξιοπιστία της δημοσιονομικής πολιτικής διότι επέτρεψαν την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 1992 χωρίς παρεκκλίσεις και αύξησαν τα έσοδα του 1993 κατά περίπου 500 δισ.

Οι επικριτές των μέτρων που ισχυρίζονται ότι τα μέτρα «θύθησαν την οικονομία σε ύφεση» ισχυρίζονται, στην ουσία, ότι η πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού του 1992 (εάν υποθέσουμε ότι μπορούσε να εκτελεστεί χωρίς τα μέτρα του Αυγούστου) θα θύβιζε την οικονομία σε